

наук.- практ. конф., м. Одеса, 21 жовтня 2016 р. – Одеса : ОДУВС, 2016. – 233 с.

2. Сучасні тренди кібербезпекової політики: висновки для України: Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/294/>.

3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року “Про Стратегію національної безпеки України” [Електронний ресурс] : Президент України; Указ, Стратегія від 26.05.2015 № 287/2015. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>

4. Проект Концепції інформаційної безпеки України [Електронний ресурс] : Міністерство інформаційної політики України. – Режим доступу : http://mip.gov.ua/done_img/d/30-project_08_06_15.pdf.

УДК 330.59

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ

Коротунова А. Г., студентка групи Б 1/1

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Лесік І. М.

Миколаївський національний аграрний університет

В Україні, яка знаходиться в умовах економічної і політичної кризи, продовжує скорочуватись чисельність населення. Стабільність сучасного суспільства залежить від умов життя та відчуття повної безпеки для реалізації нормальної демовідтворювальної поведінки, перспектив для існування й розвитку кожної сім'ї та особи.

До останнього часу проблеми безпеки досліджувалися переважно у військовій та політичній сферах й обмежувалися потенційними конфліктами між країнами та міжнародними загрозами. Однак результати модельних досліджень, проведених у ряді країн, свідчать, що внутрішня негативна соціально-демографічна ситуація, зокрема, той чи інший режим відтворення населення, кількісний та якісний його склад може стимулювати чи гальмувати виникнення й розвиток внутрішніх і зовнішніх конфліктів, тобто здійснювати деструктивний вплив на стан безпеки держави навіть за стабільної міжнародної ситуації [1].

Основною причиною загострення демографічної кризи в Україні є зниження до критичного рівня народжуваності. Сучасне становище таке, що забезпечується лише половина потрібного для відтворення населення. На сьогодні Україна вже перетнула межу зниження народжуваності, за якою відбувається незворотнє руйнування демографічного потенціалу [2].

Рівень народжуваності і смертності України в 2010-2016 рр.

Рік	Смертність, млн чол.	Народжуваність, млн чол.	Населення, млн чол.
2010	698,2	497,7	45,96
2011	664,6	502,6	45,78
2012	663,1	520,7	45,63
2013	662,4	503,7	45,55
2014	632,3	465,9	45,43
2015	594,8	411,8	42,93
2016	669,6	446,7	42,76

Джерело: побудовано за даними [3]

Демографічна ситуація в Україні характеризується не лише депопуляцією, вона набула характеру гострої демографічної кризи, основні ознаки якої – несприятливі зміни не тільки у кількості, а й здоров'ї населення. Сучасну демографічну ситуацію можна визначити як кризову саме тому, що депопуляція супроводжується істотним погіршенням здоров'я людей, що виявляється у зниженні середньої тривалості життя. Обстеження стану здоров'я населення виявило, що рівень загальної захворюваності в Україні один із найвищих не лише серед країн Західної Європи, але й колишнього СРСР. За цим показником Україна перебуває на другому місці серед держав СНД. Техногенне і радіоактивне забруднення атмосфери, ґрунтів, водойм, наслідки аварії на Чорнобильській АЕС у більшості областей спричиняє мутантні ушкодження генів. Наслідком цього є зниження народжуваності, зростання потворності серед новонароджених, поширення спадкових хвороб тощо. Такий стан викликаний, перш за все, недостатнім фінансуванням медичної галузі й неспроможністю останньої своєчасно і якісно надавати медичну допомогу населенню [4].

Крім того, різко зменшилася кількість шлюбів, зростає число розлучених, збільшується частка бездітних і однодітних родин, а це ще більше погіршує демографічні перспективи держави.

Відбувається зростання смертності населення від інфекційних та паразитарних хвороб, що є ганебним явищем для цивілізованої країни. Збільшилася смертність від туберкульозу, яка у 2-9 разів перевищила відповідні рівні, наприклад, у Польщі, яка має найвищі показники серед розвинених країн.

На погіршення основ подальшого відтворення населення України вплинули також негативні зміни в його генофонді, що загрожують якісним виродженням українського народу. Цілеспрямоване винищення найосвіченішої, професійно підготовленої частини населення України, її інтелігенції, заможних селян під час політичних репресій і голодоморів 30-40-х років, величезні втрати працездатної частини населення під час Другої світової війни, організовані переселення українців до Росії, Казахстану та інших республік колишнього СРСР, зрештою, нинішній відтік інтелекту за

кордон, — все це завдало і продовжує завдавати, багато в чому, непоправної шкоди українській нації [5].

Отже, незважаючи на певні позитивні зміни, демографічна ситуація в Україні залишається складною. Немає об'єктивних підстав, призупинення наявної тенденції зменшення загальної чисельності населення. У цій ситуації демографічна політика держави має спрямовуватися передусім на підвищення рівня та поліпшення якості життя населення. Основним негативним фактором в цьому процесі є внутрішня політика держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Демография : учебное пособие / под ред. проф. В. Г. Глушковой. – М. КНОРУС, 2010. – 288 с.
2. Народові України загрожує вмирання // День. – 2011. – 5 жовтня.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Григор'єва С. В. Основи демографії : конспект лекцій / С. В. Григор'єва. – Харків : НТУ “ХПІ”, 2010. – 77 с.
5. Медков В. М. Демография : учебник / В. М. Медков. – 2-е издание. – М. : ИНФРА-М, 2014. – 332 с.

УДК 316.43

РОЛЬ ПАТРІОТИЗМУ У СУЧАСНОМУ ЖИТТІ

Гіваргізова А. С., студентка групи Б 1/1

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Лесік І. М.

Миколаївський національний аграрний університет

Повага до своєї держави, до його історії, прагнення змінити свою країну на краще, зробити її гарніше, берегти й цінувати Батьківщину – зазвичай у цьому проявляється патріотизм кожної людини. Патріотизм – це одна із ланок людського характеру. Він, подібно до любові, керує людською свідомістю, заставляючи робити великі і малі вчинки в ім'я своєї Батьківщини. Патріотизм – величний вияв нескінченної любові до рідного краю [1, с. 14].

У різні часи та епохи, в усіх цивілізованих державах сім'я, школа, суспільство ставили перед собою завдання – виховати громадянина, патріота своєї країни. Формування національної свідомості та самосвідомості передбачає: виховання любові до рідної землі, до свого народу, готовності до праці в ім'я України, освоєння національних цінностей (мови, території, культури), відчуття своєї причетності до розбудови національної державності, патріотизм, що сприяє утвердженню національної гідності, залучення дітей до практичних справ розбудови державності, формування почуття гідності й гордості за свою Батьківщину [2, с. 3].